

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ na Koronji v Stiosa - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepromožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Kmečke nadloge pred državnim zborom.

Znano je, da prejšnja vlada ni gledala na to, kakó bi pomagala kmečkemu stanu iz stisek in nadlog, ki prihajajo hujše od leta do leta. Ustavoverni poslanci so gledali prej bolj na podjetja, katera so jim prinašala dobiček. Bili so pregosposki, in se niso zmenili za ubogega kmeta. Sedanja vlada pa je obetala da hoče povzdigniti tudi kmetijstvo in obrtnijstvo. Ali dosedaj ni še nič zdatnega storila za povzdigo kmetijstva, dasi namerava državni zbornici izročiti še letos novo obrtnijsko postavo. Gledé na to so klenili poslanci avtonomistne ali naše stranke, da hočejo posebno pozornost obratati zlasti na gospodarstvo. Zato so tudi po grofu Hohenwartu vsi slovenski poslanci in z njimi združeni poslanci avtonomistne stranke 4. t. m. prašali, kaj misli vlada storiti za olajšanje nadlog kmečkemu stanu. To imenitno prašanje hočemo našim čč. bralcem danes priobčiti; glasi se takó-le:

Interpelacija do visokega c. kr. skupnega ministerstva.

Že v zadnjem zasedanji državnega zbora so podpisani pri raznih prilikah omenjali nevarnih gospodarskih razmer poljedelskega prebivalstva in zlasti kmečkemu stanu, in mnoge prošnje iz teh krogov so potrdile njihove besede.

Strašansko množenje vknjiženih dolgov kmetijskih posestev, čedalje večji eksekutivni stroški in čedalje večje število eksekutivnih dražb takih posestev, in slednjič obilno pomisleka vredno izseljevanje po nekterih deželah so znani dogodki, kateri nam ne pusté dvomiti, da se zamore kmečki stan v Avstriji, ki je bistven življ gospodarske moči cesarstva, le s hitrimi in krepkimi postavnimi naredbami rešiti preteče mu pogube in vnovič utrditi.

Ker smo pa poznali težave, ki jih dela to v vse stroke postavodajalstva segajoče vprašanje, smo se potrebi vdali, ter visoki vladi pustili za pripravo omenjenih naredeb potrebni čas in skoz celo leto mirno in zaupljivo pričakovali, da ona sproži to reč. Tem bolj gotovo smo smeli toraj pričakovati, da se bude visoka vlada precej po novem pričetku državnega zbora s primernimi postavnimi predlogi prizadevala tem silnim potrebam v okom priti.

Ker pa dozdaj še nismo dobili nobenih takih predlogov, dasiravno visoka vlada zopet od prebivalstva zahteva večjih davkov, primorani smo vprašati: Ali je visoka vlada natančno prevdarjala te tu-

kaj omenjene razmere, ali nam hoče razodeti, kaj je sklenila, in katerih predlogov se imamo v tej zadevi že skoraj nadejati ali pa vsaj v teku te sesije?

Na Dunaji, 4. decembra 1880.

Sledé podpisi poslancev Hohenwartovega, českega in poljskega kluba.“

Prošnja do v. c. kr. finančnega ministerstva.

Upeljala se je navada, da c. kr. davkarije počasnim davkoplačevalcem pošiljajo „opominske liste“, da naj v 14. dneh plačajo zastani davek. Za vročbo vsakega opominskega lista se pobira eksekucijsne pristojbine za prvih 7 dni po 5 kr., a za drugih 7 dni po 10 kr., toraj za 14 dni odloga za vsak opominski list, brez ozira na znesek zastanega davka po 1 gl. 5 kr. a. v.

Prav je, da se kasni plačevalci ob svojem času opominjajo in pravično, da se za to opominjevanje terja pristojno plačilo. Ali spoštljivo podpisano društvo je te misli, da ni primerno od jako različnih zastankov terjati vselej enako vsoto eksekucijsne pristojbine. Tudi meni društvo, da se preostro ravna z davkoplačevalci, ako se jim uže od dneva vročbe nalaga od dneva do dneva rastoča eksekucijsna pristojbina. V obojnem oziru se slišijo med ljudstvom grenke pritožbe.

Pripeti se, da eden posestnik zastane na davkih 50 gl. ali 100 gl. ali pa še več, drugi pa samo eden gl. ali le nekaj krajcarjev, pa od obeh se terja enaka vsota eksekucijsne pristojbine. Kdo more tako ravnanje odobriti? Velik posestnik, ki plačuje davkov na leto po 100 ali 200 gl., uže rad plača omenjeno eksekucijsno pristojbino; ali revež, ki plačuje na leto le nekaj gold. ali celo le krajcarjev, ima pač gotovo vzrok pritoževati se, ko vidi, da mu eksekucijsna pristojbina davek tako visoko poviša, morda celo podvoji. Slavna c. kr. glav. davkarija v Gorici je pod Art. 104 dto 5. avg. 1879 za zastanih 9 kr. vzela eksek. pristojbine eden gold. 5 kr. a. v.

Druge vrste primerljaji so: eden plača ob pravem času svoj davek, le kak majhen del, morda le nekaj krajcarjev ostane dolžan; kdo drug pa je vse svoje davke na dolgu, pa oba morata plačati enako vsoto eks. pristojbine. To se vendar ne more zagovarjati.

Kdor v obilnosti živi, morda ne gleda veliko na eden gold. 5 kr., ali vse drugače je pri ubogem

kmētu, ki dostikrat nima s čim si kupiti soli, da bi si vsaj s soljo osladil svoj silno rovni živež.

In konečno ali mar ni preostro, da precej od dneva vročbe narašča eks. pristojbina? Ako bi opominski list napovedal, da eks. pristojbina začne naraščati čez 14 dni, bi se je mogel še marsikdo rešiti, ker bi imel čas svoje blago spraviti v denar ali se kakorkoli z denarjem preskrbeti; sedanja navada, da z dnevom vročbe opominskega lista začnjenja naraščati eks. pristojbina, je pa gotovo preostra.

Spoštljivo podpisana „katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu“ je glede zgoraj rečenega pri shodu dne 28. novembra t. l. enoglasno sklenila sledečo prošnjo:

„Visoko c. kr. finančno ministerstvo se vljudno „prosi, naj izvoli slavnim c. kr. davkarijam naročiti, „da naj po bolj primernej razvrstbi, kakor do sedaj, „pobirajo eksekucijsne pristojbine za vročbo opominskih listov“.

Glede načina tukaj naprošene spremembe si usoja spoštljivo podpisano društvo predložiti visokemu c. k. finančnemu ministerstvu še sledeče misli:

Ako bi se za vročbo vsakega opominskega lista terjalo, recimo po 5 kr., bi se dotične stranke ne mogle pritoževati; davkarije pa bi tudi nabrale toliko denarja, da bi s tem lahko poravnale stroške za pisanje in vročbo opominskih listov.

Ako se pa zaradi priganjanja vplačil vsekako mora ohraniti od dneva do dneva rastoča eks. pristojbina, naj bi pa tista začela naraščati po največ po pretečenih 14 dnevih od dneva vročbe, in naj bi se računila ali po odstotkih ali vsaj razredih zastanih davkov, ne pa po enako od močno različnih zastankov.

Spoštljivo podpisano društvo navdaja vesela nada, da bo visoko c. kr. finančno ministerstvo izvolilo davkoplačevalce tem več varovati preobilnih eks. pristojbin, kolikor uže brez teh silno težko vzmagujejo mnogovrstne obilne davke.

„Katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu“, dne 28. novembra 1880.

Krajni šolski svet sežanski in „Edinost.“

V 49. št. t. l. je prinesla „Edinost“ sledeči dopis iz Sežane od 29. nov. t. l.:

„Soča“ je prinesla v št. 47 dopis, v katerem toži o ponemčevanju Krasa, kateri članek je tudi „Sl.

tudi, kakor da so moji součenci manj prijazni z menó. Ni čuda! Saj sem jim sam dal dosti povoda, k temu. Najnevrednišega med njimi sem se cenil. Zayidal sem jim to srečo, to prednost, a pri vsem tem je vrela po meni. Trdni sklepi poboljšanja so bili kaj živahni v mojem duhu....

Komaj sem čakal, da pride enkrat odločivni dan, dan bitke; komaj sem čakal kakor osramočeni ali še zmožni general.

Jeze ali osode dan napoči. Grozovitni dohtar-vodja se vstopi zopet na odru. Zopet štrli mu bogati šopek črnih las nad čelom. Z izbuknjenimi očmi ko hidra premeri sobo, šteje glave ter se prepriča, da ne manjka nobene. Tu ni bilo treba razrednih bukev ali drugih pripomočih migljajev. Tiho je bilo po učilnici, da bi bilo čutiti mravljinca laziti. Jaz sem tino sopel čakaje reči, ki imajo priti in srce mi je nemirno tripalo....

Zdaj natakne v strašni svoji ozbiljnosti dohtar-vodja velike „spegle“ s pozlačenimi obročki na nos, obrne glavo še enkrat na desno in levo, in čuj, zdaj zadoni njegov glas.

Nauk se začne, in potraja do blizo konca ure. Kar nacekrat povzdigne dohtar-vodja svoj glas: Do mača naloga!

„Razviti in dokazati formulo: (a + b) 2 = ? Po nji izdelati 5 aritmetičnih nalog, vsak po svoje!“....

LISTEK.

Osodepolni: (a + b) 2 = ? (Konec.)

Zdaj odpró se zopet vrata; a ne mehkočutna mati, opravil polni oče stopijo zdaj v mojo sobo. Dobrega nisem slutil, kako tudi? Vse tako pride od greha. Kaj bude? Oči pobesim v tla, mlinska kamena so mi težila srce.

„Nikodeme! — oglasé se zdaj oče — šola, uže vidim, ni kaj za-te. Pripravi se, da pojdeš v Lašice k strijcu, ki ima veliko kupčijo s prešiči, pa dva mlina, žago, polja, travnike. Tam si lahko izbereš, kar bude za-te. Žužek te odpelje še danes tje. Rad bi bil videl in slišal, da bi bil ti kdaj zapel: „Dominus vobiscum!“ — To edino upanje se mi je podrlo, na to ne smem več misliti, če tudi je težko. A šola ni za-te, in ti ne za njo. Vse je zastoj... Bodili pripravljen...“

Razbeljena strelica je šumela v mojem srci. V tem prisopihajo mati: „O ti, trdi mož! Pusti mi sina pri miru; ali ne vidiš, da je bolan? Kaj te vendar moti? —

Mati se ua glas jočejo. „V Lašice pojde!“

„Lažeš!“

„Kako lažem, saj čaka Žužek? Vse je pripravljeno, ne morem več preklicati.“

„Ti in tvoj Žužek! Kdo more materi ukazovati? Pripelji tudi deset Žužkov, fant ne pojde. Jaz ne dovolim in ne dovolim.“

„Kaj ti moram še povedati, da sem gospodar v hiši?“

„Bodi, ali zapoveduj, kar je prav. Ne dovolim, ali pa raji me danes pokoplji. Ti fanta v Lašice, in jaz takoj iz hiše, ali pa še najraja ž njim...“

Oče stisnejo rame, ter gredó. Mati so zmogali. V petek po veliki noči začne se poletni semester. Spomlad, ah, mila spomlad pozelenila je polja, travnike in gozde. Bližnji griči in hribi so uže v zeleni in pisani suknji gledali dol v jasno mesto, po katerem je spomlad uže odpirala vrata in okna. Zbudile so se tice. Vse je bilo veselo. Celo tice v kletkah so kaj živahno požvižgavale, in glasni žvižgi radostnih dečkov so se odmevali po gibčnih ulicah. Jasni obrazi srečnih meščanov so gledali skozi okna. Potihnilo so uže zapovedljivi glasi: Pettorali! Ni bilo več videti bakrenega škafa z jabolki in hruškami, ki so me zmerom spominjali zime tužnih jez. Žlahtne vonjave so pa plavale po črstem in bliščivem zraku. Kaka radost povsod!... Menda edino le jaz, ki sem bil druga leta o tem času tako srečen, nosil sem nagleno glavo. Hodil sem plah, samsvoj. Zdelo se mi je

Nar. objavil. Ta dopis je neresničen in žali narodne naše čute, zato moramo dopisnike zavrniti v meje resnice s tem, da tu navedemo, kaj se je zgodilo in zakaj.

Resnica je, da so krajni šolski svetovalci iz Sežane in Komnu izrekli željo, naj bi se na prihodnjih štiri razrednih ljudskih šolah nemški jezik tri ure na teden učil kakor zapovedan predmet.

Nagib temu sklepu ni ponemčanje, ampak s tem se hoče to doseči, da bi mogli učenci iz ljudskih v srednje šole prestopati, kar jim pa, kakor so urejene srednje šole sedaj, nikakor mogoče ni. Kmet uže zdaj plačuje 35% k neposrednim davkom za ljudske šole, če pa hoče svojega otroka v srednje šole dati, mora ga uže poprej poslati v drage mestne šole, kder se le prerad popači i svojemu narodu izneveri; cenaje i boljše je tedaj, da se otroci uže doma pripravljajo za srednje šole.

To je naše prepričanje; mi gotovo ne želimo, da bi se naši otroci potujčevali, zelo pa želimo domačih narodnih duhovnikov in uradnikov; predragiče nam srednje šole tako, da bo mogoče našim sinovom brez nemščine stopati vanje, pa sklep brez odloga ovrzemo. Mi smo v nesrečni dilemi: če hočemo namreč imeti domačo narodno duhovščino in uradnike, moramo pošiljati otroke v druge mestne šole, ali pa jih v tujem jeziku uže doma toliko izuriti, da jim bo mogoče prestopati v srednje šole. Oboje je slabo, to vidimo, pa vemo tudi, da ljudska šola ni, da bi se v njej učili tuji jeziki; izbirati nam je bilo med dvema zloma i mislimo, da smo izbrali manjše.

Pripraviti nam je še to, da k temu sklepu nas ni nobeden silil ali nagibal, kakor se je to trdilo; Kraševci so uže večkrat pokazali, da so tujemu vplivu nepristopni.

Onim pa, kateri imajo našo osodo v rokah, živo priporočamo, naj se krepko potezajo za to, da postane srednje šole res narodne, potem bo konec vsacega natolcevanja in hujskanja. Krajni šolski svet.

Uredništvo „Edinosti“ je dodalo temu dopisu sledečo opazko: „Če tudi smo uverjeni, da zgoraj omenjeni sklep ne ponemči Kraševcev, vendar se ne ujemamo z njim; razlogov je več. Mi upamo namreč, da je zdaj napočil čas, v katerem treba z vso odločnostjo zahtevati, da se srednje šole uredijo na narodnej podlogi; ta sklep pa, če tudi nema slabega namena, vendar dela napotje dotičnemu zahtevanju ter podaja orožje v roke trdovratnim našim nasprotnikom. — Hujše, nego nemščina, proti kraškeji kapitoli, prijaznej Sežani, laščina, zatrosili so jo Tržačani, ki hodijo poleti tja stanovat; uže je prišlo do tega, da se skoraj v vseh prvih družinah, vzlasti mej ženskim spolom le laščina šopiri, i če to pojde tako dalje, postane Sežana v malo letih to, kar je postal Pazin; irredentovski trg na Krasu pa bi bil Slovencem silen udarec. Tu imajo sežanski rodoljubi ozbiljno delo, sveto nalogo, naj jo vestno izvršujejo, da Sežana ne utone v luškem morji!“

Opazka uredništva „Soče“. V 49. št. „Novic“ podaja izvedeni dopisnik šolske statistične date iz slovenskih šolskih okrajev na Goriškem. Po tem dopisu imajo Kraševci štiri razredne ljudske šole v Komnu in Sežani. Na teh šolah je nemški jezik obli-gaten za dečke in deklice. Dvorazrednico ima Tomaj; Kostanjevica, Gorjansko in Nabrežina pa eno-

Šolski zvon zapoje, gospod dohtar-vodja se vzdigne, in se slovesnimi koraki otide. Ná!...

O grozovinski: $(a + b)^2$ ali blagi, kakor kane. Ti me lahko rešiš ali pogubiš, mislim si, prišedsi domu. Znamenje križa, ki je znamenje sprave in rešenja, ta je res vmes. Ta lepí slučaj ni napečen. Bog pomozí!

Skušnja učí, da je človek pri stvari, kjer je bil večkrat po krivem ali ne — osramočen ali proganjan nekaj bojazljiv, polen dvomov. Mogoče, da ti še takrat spodleti, in potle? Ukupim „frš“ novo knjižico, ter se opraviš nad nalogo; v 2 dneh je bila vsa polna, lepo spísana; dodet sem namreč kót „steissaufgabe“ še mnogo geometričnih izdelkov. Vse je bilo v redu. Aj, kako so se lepo podajali oni: $a, a^2, b, 2ab, b^2$ itd. po vrsti. Črniló je bilo črno ko žuzek. V prihodnji uri odam izdelek.

Za 2 dni pozneje je bila popoldanska osodepolna ura, uže pomladanski čas.

Gospod dohtar-vodja prinese bremence knjižic sam v solo: znamenje da je kaj posebnega, čisto izvan rednega, še nezasišanege. Oni hudodelnik, ki je uže bil z glavo naslonjen na panji pod vzdigneno sekíro, in ki je prašal, kateri dan da je, in ko se mu je odgovorilo: ponedeljek, in ki je na to odgovoril: „Lepo se začena teden za-me“, bil je polen humora: enako je meni tripalo srce, a humora nisem čutil čisto nič!

Vendar je bil sicer dohtar-vodja kaj bolj prijažen, nekaj bolj kratko ostrížen, in v božji suknji. Nesrečniki vsa taka znamenja poberó. Bremence knjižic na mizo dene, odmoli se. Menda nikdar nisem tako pobožno molil ko tedaj, priporočivši se čudo delni Materi božji na sv. Gori. Po golih kolenih pojdem, po kameniti bližnjici tje gori, samo da si, Mamka Božja, tega grozovitega dohtarja omečila, ne toliko za-me ko za mojo ubogo prečutečo mater.

razrednice. V vseh šolah je nemščina obligaten predmet razun Tomaja celó za deklice.

Praš mo tedaj slavni krajni svet sežanski: Ali je bilo potrebno za nemščino skrbeti za prihodnje štiri razrednice, ob času, ko v imenovanih šolah že takó nemščino uče, in ob času, ko je letos goriški dež. zbor poganjal se za slovenske srednje šole, ob času, ko se posebne prošnje na ministerstvo pošiljajo, in ob času, ko se hočejo naši poslanci v državnem zboru energično potegniti za slovenske srednje šole? Zakaj se niste v prejšnjih in hujših časih za to potegovali? Veselilo bi nas bilo, da bi bil dopisnik s Krasa popoizno neresnico govoril; mi smo iz zanesljivega vira poizvedeli, da je bilo v dež. šols. svetu poročano, da je g. okr. glavar Sežanski uvedenje nemščine v dotične šole zaukazal po zaslišanji kraj. š. sveta. „Soča“ ni hotela naroda žaliti, pač pa resnico izvedeti. „Edinost“ sama ne more odobravati tudi dobrih namenov dotičnih kraj. š. svetov. Mi obžalujemo, da so dot. kraj. š. sveti svoje „želje“ izražali, zdaj, ko na Primorskem hud veter veje proti domačim šolam, ko vsako željo na to stran nasprotniki takó radi spravijo v dejanje!

Kar koli se je sklenilo ali želelo, krajni šolski sveti v Sežani, Tomaju, Komnu, Gorjanskem, Nabrežini in Kostanjevici, naj blagovolé obrniti se z rekurzi do ministerstva, in naj to naznanijo drž. poslancu dr. Tonkličju, ki jih bo podpiral, da se sklep dež. sveta uniči.

„Edinosti“ pa odgovarjamo na št. 50, da molči mnogokrat, ko bi imela govoriti, in da posebno takrat rada govori, kedar hoče zbadati „Sočo“. Dokazov imamo mi, in ima tudi občinstvo dovolj! Mir naglašati se spodobi onim, ki razpora ne iščejo!

Dopisi.

Iz sežanskega okraja, dné 13. dec. (Izv. dop.)
(Sežanski sejmi, živinozdravník, samómór, národno petje). Sežanski sejmi so bili vedno znameniti. Akoravno jih ima Sežana vsako leto 16. t. j. 12 mesečnih in 4 letne sejme, bili so vendar zeló obiskovani. Zadnje čase so pa tudi v Divači vvedli vsakomesečne živinske sejme. Od te dobe naprej so jeli sežanski sejmi nekoliko hirati, če ravno se ne more reči, da so prav slabo obiskovani. Ker pa pelja istrska in južna železnica do Divače, počnó divaški sejmi se oživljati, a sežanskim sejmom nič dobrega ne kaže. S časom pridejo vedno bolj ob veljavo. Zapazil sem, da na teh sejmih se dobodé veliko lepe goveje živine. Minulo leto je v sosednjih deželah razsajala goveja kuga. Kmalu bi se bila zatrosila tudi v naš okraj. Povsod smo imeli vojaški kordon. Tudi g. živinozdravnika iz Gorice smo imeli v Divači. To je pač čudno: rekvirirali smo ga iz Gorice, ker naš politični okraj nima živinozdravnika. In vendar je gotova istina, da se naši Kraševci mnogo pečajo z živinorejo. Od kar so občinska zemljišča razdeljena, pomnožilo se je tudi številno goved. Marljivi Kraševci je puste kamenite planote tu in tam počistili in je napravil iz njih njive in travnike. Začel je tudi, kakor sem že omenil, rediti po več glav. Često se pa zgodi, da ka-

Grozovitni dohtar pogleda resno po sobi, stegne svojo roko, ter potegne ves slovesen prvo knjižico, pokliče moje ime.

„Takega izdelka iz tako mladih rok nisem še videl“ spregovori. „To je razprava. — $(a + b)^2 =$ je dobro rešen, vse je pregledno. Veseli me. Vendar je treba to tudi dokazati na tabli — Pokliče me.“

Menda v 3 četrtinah sem na tabli tudi to dokazal med obilnim veseljem mojih sošolcev in tudi v veliko zadovoljnost dohtarjevo. Ko knjižico v roke dobim, stalo je spodaj zapisano:

„Wenn das Ihre eigene Arbeit ist, so kann ich Ihnen die vollkommene Zufriedenheit nicht versagen.“
Vidi Dr. JORDAN
Director.

Ako je to Vaše delo, ne morem Vam popolne zadovoljnosti odrekati.

Po šoli (po nauku) moral sem iti v direkcijski ured, kjer sem dobil za dar ekselentno zemljevid: „Afrika“ na platnu (10 f. veljava) in pozneje vse Močnikove knjige. Poprej grozovitni dohtar je bil odsle moj največji prijatelj. Še zdaj detinsko naivno mislim nanj.

O preljubeznjivi: $(a + b)^2 =$ kako se te živo spominjam! Ti si rešil mojo čast, povrnil si mi mir, ti si odpodil vihar, ter privabil si mi zopet krasno zárijo mišljenja in čutenja.

Nekaj tednov potem, ko je ravno v lepem Grgarji slovesnost sv. Petra se praznovala, klečal je na sv. Gori pred velikim altarjem deček, živo zahvaljevalje se zvesti pomočnici. Menda mu je med molitvijo nagajal tudi spomin na: $(a + b)^2 =$

„Ali še pojde v Lášice?“ vprašajo mati.
„Naj študira!“ — odrežejo se oče.
 $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2.$

Z Bogom!

ko govedo zboli, pa nimamo živinozdravnika. Kaj naj tedaj naš ubogi kmet stori? Zanemarjati mora svojo govedo, ker v Gorico ali Trst poslati po živinozdravnika se mu ne izplača. Nujno potrebno se nam zdi, da bi naša slavna vlada to sprevidela in poslala v naš okraj živinozdravnika, kajti med Trstom, Gorico in Postojno nobenega živinozdravnika ni. Brez tega pa ni mogoče stan goveje živine ohraniti. Skušnja nas učí, da je že pocepalo dosta živine, ker ni bilo nikakoršne pomoči. Iz mesta poklican živinozdravník utegne tudi prekasno priti; večkrat ga pa ubogi kmet poklicati ne more, ker so stroški neznosni. Živinski sejmi pa so večkrat povod kužnim — nalezljivim boleznim, katerim utegne v okom priti samo spreten živinozdravník. Zadnji čas bi tedaj bil, da bi naše kraške občine opirajoč se na navedene razloge položile prošnjo do slavnega deželnega zbora, da bi on blagovolil nakloniti potrebno subvencijo za izdrževanje enega živinozdravnika s sedežem v Sežani, ki je središče Krasa in sedež c. kr. okraj. glavarstva.

Dnó 6. t. m. se je nabrežinski žandarški vodnik Reiner — Nemeč — naveličal tega življenja; ustrelil se je v svoji sobi s svojo puško ravno skozi srce in ostal je takoj mrtev. — Vsakemu omikanemu človeku je znano, kako deluje petje na človeško srce in na človeško omiko. Za to se pa tudi petje med narodom goji, ker ta lepa umetnost, da — si le v enostraneji meri in jako ozkih mejah, je lep del vsake dobre odgoje. In vendar ima tudi petje svoje nasprotnike, izmed katerih naj omenim le tri glavne. Prvi trdó, da petje le pripomore do razvoja, olepšanja poneževanja čustva, ter da zbog tega zavzema le podredjeno mesto med odgojili; kajti prava človekova omika zahteva enakomeren razvoj vseh moči vseh treh različnih zmožnosti človeškega duha. Drugi nadaljujó, rekoč: „Ako pa deluje petje osobito na srce, je dvojno možno; ali je kvarljivo ali pa koristno, kajti vse to, kar more srce presuuniti, je ali more toliko ponížati in oskruniti, kolikor povzdiginiti in oblažiti. Tretji zopet pravijo, da je petje prav za prav le za baba v a po dokončanem delu, prijetno opravilo o prostih urah. Kot tako pa nima namena samo edinega človeka likati in mikati, mariveč po svojih raznih mikavnostih srce le poneževati in segrevati, kakor morda kaka družbina igra. Bodi si, kakor si bodi, petje blaži človeka, tega nasprotniki ne morejo tajiti, in ti-le učinki so tako blagodejni, da noben razumen naravo slušajoč mož ne bode protivil se petju, mariveč oklenil se ga, da postane vedno popolnejše. — Petje ima pa tudi velikih drugih prednosti, ktere človeka navdajajo. Žal, da se petje — národno petje — tako malo na Krasu — jaz menim v sežanskem (in kopenskem okraju — goji. Tukaj ne poznamo dobrega „kvar-teta“, ki bi delal „furore“. — Kar se pojde, pojde se le po stari — šablóni, brez občutka, brez nikakega živega izraza. — Tudi nam glasov manjka za to; tujiti zna tudi vol, in ko je iztulil, ne ve, kaj je tulil.

Z Dunaja, 12. dec. (Izv. dop.) Državni zborni imel seje do 10. tek. m., pa tudi seja tega dne bila je le kratka.

Kedar pa zbornica praznuje, delajo prav marljivo odseki in klubi, kateri tvarino pripravljajo za zborove seje. V pretekli seji je bila sprejeta postava o davku, za na drobno prodajanje žganja v tretjem in zadnjem branju; po zahtevanju levice se je sopet po imenih glasovalo, vsa levica je glasovala proti, cela desnica za postavo, in pri tej priliki pokazala se je desnica za 38 glasov močnejša od levice; vendar pa moram še pristaviti, da so takrat Istrijanci glasovali z desnico, Tržačani pa z levico.

Po vseh časnikih je bilo dosti kakotanja o ministerski krizi; levica, zagrizneni ustavoverci, nadjala se je, da dobi vlado in državno krmilo in vodstvo sopet v svoje roke, in ona šteje res v svoji sredi ogromno število ministerskih kandidatov, kateri težko na to čakajo, da bi ministri postali. Ali ves up je k malu splaval po vodi, ker čeravno se ne da tajiti, da desnica ni povsem s Taaffejem zadovoljna, in da je posebno nejevoljna proti ministroma pravosodja in nauka, je vendar še daleč od misli, Taaffeja zapustiti. Narobe je resnica, kakor in kolikor sem mogel pozvedeti iz poslanskih krogov, da stoji Taaffe prav na trdnih nogah, in da se njegovo ministerstvo dan za dnevom bolj ukrepljuje in utrjuje.

Se ve da bo moral tudi on začeti spolnovati pravične in opravičene želje desnice. Kar se nas Slovencev tiče, se vendar stanje na bolje obrača; dokaz temu je imenovanje Kalteneggerja, dež. glavarja kraj-skega, za finančnega prokuratorja na Dunaju. Z njim zgubijo nemškutarji na Kranjskem glavo in voditelja, dušo cele stranke, Slovenci na Kranjskem bodo pa dobili narodnega deželnega glavarja. To je vendar le nedvomljivo znamenje, da če ni še dan, se vendar zori za Slovence. Upajmo, da bude k malu napočila zarja tudi Slovincem na Primorskem!

V isti seji (10. tek. m.) se je volil tudi odsek 24 udov za predloge Wurmbbrand-a in Herbsta, in od slovenskih poslancev je bil izvoljen v ta odsek Vaš poslanec Dr. Tonkli. Ker je desnica v tem odseku zastopana s 15, levica pa le z 9 udi, ni treba bati se, da se bo narodom krivica godila.

V prihodnji seji, 14. tek. pride na vrsto med drugim tudi vladin predlog: dovoljenje pobiranja davkov na sedanji podlagi za prve tri mesece prihodnjega leta; vse kaže na to, da bo ta seja jako razburjena, ker se sliši, da bo cela levica proti temu predlogu glasovala, političnih govorov ne bo premanjkovalo.

Začetkom tega meseca jel je izhajati nov dnevnik imenovan: Die Tribüne — kateri je ministerstvu in Slovanom pravičen; pravijo, da ga podpira nova banka: „Länderbank“; dobro bi bilo, da se ta list tudi po Primorskem razširi; izhaja po 2 krat na dan v obliki dunajskega „Tagblatt“, na prav lepem papirju in z lepim tiskom; velja po pošti za četrt leto gl. 4:50; opravištvost je na Dunaju IX Hörlgasse šte. 5.

Za predelanje koroske ceste pri Plavi je predloženih v državnem prevdanku za leto 1881 kot prva rata deset tisoč goldinarjev; za predelanje iste ceste pri ovinku in trnovskega klanca nad Kolaridom se nič v rečenem prevdanku ne nahaja; upajmo, da se bo to zgodilo v prihodnjem letu.

Danas sklenem s tem, da Vam naznanim, da je goriški poslanec grof Coronini postal Nj. veličanstva presv. ces. tajni svetovalec in toraj vzvišenost, kar bo vse Goričane gotovo razveselilo.

Politični pregled.

Židovski in sorodni kričaji so bili na Dunaji velik krik zagnali, češ da cesarjeviču Rudolfu za njegovo bližnjo poroko kupujejo dragotin in robe na tujem, v Parizu. Predrznili so se celo do tega, da je šel dunajski župan o tem popraševati na dvor, da si je „Wiener Abendpost“ dovolj jasno odbijala taka sumničenja. Cesar je znan kot velik podpornik tudi in zlasti dunajskega mesta in dunajske obrtnije, in vendar so takó rekoč ogleduhe postavljali dvornim uradnikom, kaj bodo nakupovali. Poleg tega so še v dunajskem starešinstvu po kramarsko prepirali se, koliko naj mesto Dunaj dovoli za primerni slovesni bal v dunajskem opernem gledišči na dan cesarjeviče poroke. Tako nizko barantanje in kričanje pa je moralo samo žaliti cesarsko rodovino. In kaj je cesar na to storil? Ministerski predsednik grof Taaffe je na cesarjev ukaz zložil in odposlal pismo na dunajskega župana, v katerem cesar prepoveduje namravani bal in ukazuje, da naj za to odločeni denar podaré u b o g i m. Ob enem podarja cesar s cesarico 20.000 gl., cesarjevič Rudolf pa sam drugih 20 tisoč gl. za isti namen.

Kaj takega se ni še nikdar prigodilo, in dunajsko mestno zastopništvo ni bilo še nikdar takó osramočeno. Vsa Evropa bo govorila o plemenitem cesarskem jasnem odgovoru in o brez-taktnosti dunajskih kričavcev. Prusijanski kričaji, bi radi naš cesarski dvor začrnil pred ljudstvom; pa se jim ne bo posrečilo, kolikor bolj se kaže plemenitost našega cesarja pri vsaki priliki.

Zgornje-avstrijskega velikega posestva tri poslance je legitimacijski odsek državnega zbora potrdil s 14 glasovi proti 8 glasovom.

Moravski namestnik baron Korb obečuje Slovanom pravičnije postopati, nego je bilo upati. Krivic in zdražb je pretrpel česki narod dovolj tudi na Moravskem.

V Bukarešti je hotel ministerskega predsednika Bratiano usmrtiti s kuhinjskim nožem nek niži uradnik v fin. ministerstvu. Zločinca so brž zaprli. Ta je rekel, da je ministra napadel po ukazu 50 zarotnikov. Kaže se, da je govoril resnico, ker so že zaprli neke tovarše morilčeve.

Novi ruski finančni minister hoče na papirje, ki imajo denarno veljavo, davek naložiti, ako nesejo več od šest odstotkov. Tudi hoče zmanjšati vojni budget.

Ondan se je vrnil car s carjevičem iz Livadije v Petersburg; prva njuna pot bila je v Kazansko cerkev; tu sta molila in potem sta se poljubila pred ljudstvom. Vidi se, da ni nobenega razpora med očetom in sinom, dasi so nemške novine vedno laži trosile o takem razporu.

Kitajsko se z Rusijo mirno pogodi, potem ko je bila nevarnost velika, da se vname vojska.

Na Irskem je žalostno stanje. Krivično postave so v hudih letih ubožstvo še pomnožile.

Ljudstvo je razdraženo in pripravljeno za vstajo in vse storiti, ako angleška vlada ne polajša ostrih postav, ki so obrnene naravnost proti najubožnišemu, takó rekoč hlapčevalnemu ljudstvu, katero mora delati samo za bogate posestnike.

V Srbiji je propadla Rističeva stranka, in voljeni so večinoma vladni kandidati. Ta preobrat je težko ugoden napredek.

Zjedinjene države v severnej Ameriki znajo dobro gospodariti. Lani so si prihranili 66 milj. dolarjev, letos pa celó 90 milj.

Domače stvari.

Grof Franc Coronini, sedanji predsednik državne zbornice poslancev, naš mnogozasluzeni rojak, dospel je on teden do visoke in redke časti. Postal je cesarjev tajni svetovalec. Njegova čast je tudi slava naše dežele.

Pred porotno sodnijo v Gorici se je bilo zagovarjati g. dr. Golmajer-ju zdravnik in soprogi. Obravnava je trajala več dni, in je zaradi oseb vabila mnogo poslušalcev v sodnijsko dvorano. Dr. Golmajer je spoznan za nekrivega, soproga njegova pa je obsojena na šest let ječe. — Ravno te dni je na Dunaji imeniten sodnik razkladal, da med sto zločinci je 85 moških in samo 15 ženskih. Zato je tudi za Goričane nenavadna prikazen, da je prišla gospa boljšega stanu pod ključ ostre pravice.

Dopisuni v laške domače in dunajske nemške novine se iz Slovencev norčujejo in zasmejujejo njih vodnike, ker se drznejšo prošnjo poslati ministerstvu za uvedbo slovenskih srednjih šol na Primorskem, Od laških listov ni drugega pričakovati na Primorskem, da pa pomagajo nemške avstrijske novine Italijanom — kakó se imenuje tako početje?

„L' Imparziale“ in „Raccoglitore“, lističa, ki sta v Gorici izhajala vsakih 14 dni, popihnil je pozni jesenski veter.

Oznanilo. Cesarski zakonik št. 132 t. 1. je razglasil ukaz c. kr. finančnega ministra od 10. okt., da se bodo z 1. januarjem 1881 prodajali drugi koleki (štampeljni), samo časniški koleki po 1 kr. in 2 kr. ostanejo nespremenjeni; da dosedanji koleki ostanejo veljavni samo do 31. jan. 1881, po tem dnevu pa nimajo stari koleki nobene veljave več; da pa je vendar od 1. februarja do vključljivo 30. aprila 1881 v Trstu pri c. kr. uradu za tobak in za razprodajo in zunaj Trsta pri uradih, kateri koleke prodajajo, dovoljeno zamenjati koleke, ki niso več v rabi, za nove koleke, ako se izroči razkazalo, katero naj obsega:

Število kolekov po raznih vrstah, njih skupno vrednost, potem podpisano ime, stan ali posel in stanovanje onega, ki prosi za zameno.

Obrtnijske in kupčijske knjige, potem listi menjški, računski i. dr., katero se dali postavno pred 31. jan. 1881 uradno prekolekovati, smejo se rabiti brez zadržkov tudi znanprej. Pošto spremljevalne adrese in železniška vožnja pisma zletno številko 1879 smejo se rabiti tudi po 31. januarju 1881.

C. kr. finančna direkcija za Primorsko. *)
V Trstu, 29. novembra 1880.

Vitez dr. Kaltenegger, dosedanji c. kr. finančni prokurator in deželni glavar Kranjski pride za c. kr. finančnega prokuratorja na Dunaj. Z ujim izgubé nemškutarji na Kranjskem svojega glavnega agitatorja, kranjski Slovenci pa se znebé z njim najhujšega sovražnika. Vlada Taaffejeva je s tem imenovanjem storila veliko dobroto Slovincem. Da bi le takó nadaljevala tudi z drugimi pozitivnimi podelitvami.

Za volitve v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico se je osnoval v Ljubljani pod predsedništvom dr. Jan. Bleiweisa naroden centralen odbor, ki bo te volitve vodil. Volitve bo meseca februarja. Upati je, da se narodnjaki utrdijo do takrat.

Novi deželni predsednik koroški Schmidt-Zabierov, ki je na Taaffejevi strani, prišel je v Celovec in je že prevzel vodstvo deželne vlade. Dela bo imel dovolj, ako bo hotel zares kaj storiti za popolnem zanemarjene koroške Slovence.

V Zagrebu se potrese še večkrat zemlja. V saboto se je vsled 1. hudega potresa razrušil kor v cerkvi sv. Marka. Šole so se zopet pričele. — Dobili so tudi Zagrebčani 1 milijon gold. na posodo z ugodnimi pogoji.

*) Mi smo dobili v Gorico na židove in na uredništvo „Soče“ to naznanilo v nemškem in laškem jeziku. Čudno se nam zdi, da so predrzne c. kr. fin. direkcija za Primorsko primorskim Slovincem in primorskemu slovenskemu listu pošiljati svoja naznanila v tujem jeziku. Mi so za druge prilike zahvalimo za take poklone in pošljemo v tujščini pisane liste nazaj, od koder pridejo.

Uredništvo.

Učeni dr. Falb je prorokoval, da bodo imeli ta mesec še potres, in res so ga imeli, in se ga še boje. Ta teoretik trdi, da ima mesec veliko moč na potres. Nekateri mu verujejo to.

Za Zagrebčane je nabral v Trstu iz odličnih mož razne narodnosti sestavljeni odbor po mestu uže nad 2000 gl., in nabiranje lepo napreduje.

Trgovinska sodnija pomorska v Trstu je slovensko po dr. Bizjaka vloženo tožbo odbila, zato ker je bila slovenska!

Politično društvo „Edinost“ ima 18. t. m. odborovo sejo zaradi važnih posvetovanj.

Slovenska čitalnica v Trstu bo imela na sv. Štefana dan svoj redni občni zbor ob 6. uri zvečer.

V Idriji se je konj dekana g. Kogejja splasil. Dekan je skočil še ob pravem času z voza in se ni nič poškodoval. Njegov hlapec in splaseni konj pa sta precej potem zletela v prepad in se ubila oba.

Tudi v spodnji Idriji pripetila se je 3. t. m. nesreča. Tu so 3 rudarji kamenje lomili; kar se utrže kos hriba in zasuje vse tri, 2 do glave, enega do pasu; enemu je poolmilo roke in noge, drugemu nogo v 2 krajih, tretjemu pa je odtrgalo samo kožo in meso.

Vabilo na naročbo „Slovenskega Pravnika.“ To vabilo je vredno zaradi lepega utemeljevanja in domače stvari same, da ga priobčimo v celoti. Glas se tako-le:

„Med letom 1881. nameravam izdati pravosloven list: „SLOVENSKI PRAVNIK“ in vabim vse, katerim je pravoslovje in širjenje tega znanstva na serci, da me v tem podvzetji krepko podpirajo. Štejem si v sveto dolžnost, na ta način v svojem delokrogu za povzdigo svojega naroda delovati, ter vsom slovenskim juristom priliko dati, da se v ta namen z mano združijo, ter tako pravno zavest med ljudstvom budijo in zaupanje na zakon in neomahljivo njegovo moč utrjujejo. Imo listovo je uže tudi njegov program. „Slovenski Pravniki“ počal se bode jedinc le s pravom, ter prinášal članke o pravnih tvarinah, pravnih vprašanjih in o pravnih potrebah. Razglaševal bode v prvi vrsti tudi razsodbe civilnega in kazenskega sodnika; prinášal najnovejše zakone in viših oblastnih določbe, ter skušal ustrezati pravnim potrebam vseh stanov. „Slovenski Pravniki“ bode zagovarjal terjatev, da naj se slovenski jezik kolikor mogoče vpelje v javno uradovanje. Ker toliko je jasno uže sedaj, da se uradovanju slovenskemu ne bode moč izogniti, in da je vpeljava tega uradovanja le vprašanje časa. Vsakdo objektivno mislečih pa mora pritrčiti, da se s slovenskim uradovanjem pravna zavest med narodom pokrepi in zakonov vpliv pomnoži. In če bode sodnija, ki drži tehtnično pravice nad ljudstvom, v ljudskem jeziku govorila, bode to le povišalo njeno veljavo. Ker pa sem prepričan, da so sodnije od nekdanj pravno znanstvo podpirale, in širjenje tega znanstva med narodom pospeševale, obračam se še posebno do slavnih in visokih sodnijskih oblastnih, da moj list v svojo prijaznost sprejeti blagovolijo. Sodelavci se ne bodo tehtali po političnem mišljenju, in sprejemali se bodo tudi nemški spisi, katere potem uredništvo na slovensko preloži. Končno naznanjam, da bode list izhajal vsakega meseca petnajsti dan v zvezkih, po 2 poli navadne osmerke obsežni.

„Slovenski Pravniki“ stane: za vse leto 4 gold. — za pol leta 2 gl. — za četrt leta 1 gl. — Naročnina naj se pošilja uredništvu „Slovenskega Pravnika“, v Ljubljani, v franciškanskih ulicah, šte. 16. Pod to adreso naj se pošiljajo tudi spisi. Domoljube slovenske prosim, da bi se z naročili oglašili vsaj do 1. januarja 1881, ker se lista ne bode tiskalo dosti več, nego toliko iztisov, kolikor bode naročnikov.

V Ljubljani, 1. decembra 1880.

Dr. Alfonz Moschè, odvetnik.

Gospodarstvo.

Iz poskuševališča naše deželne kmetijske šole. (Dalje) Iz poljedelstvaj imamo toliko-le poročali:

Pšenica angleška „Maynstay“ se je pokazala za naša obnebja in vročo gruščato zemljo, korošna je na našem predium-u ker hudo jo je suša strla, in tudi nekoliko dni pozneje dozori od naše, kar pa je važnosti odlične za naše gospodarstve razmere, kjer se nam mudi hitro posejati po strnišč cinkvanti. Vendar nam je hvaliti njeno rodovitnost v zrnju in krepkosti v slami, ter za vlažnije pokrajine gotovo zasluži priporočila. Tudi rija je ni nič nadlegovala, kar je velike vrednosti za vlažne pokrajine, v katerih tako pogostoma rija stare pošenično klasje. Prav dobro sponesel se je pignolet. Ker smo v minulem letu njegovo vrednost spoznali, hoteli smo letos prav natančno pozvedeti o njegovi vrednosti v primeri z domačim navadnim sirkom. Izbrali smo eno in isto njivo, ter jo zorali v dva enako velika kosa, katera sta se tudi enako dobro pognojila, isti dan eden s pignoletom, drugi z navadnim sirkom nasadila. Izid je bil, da je pignolet dobro 2 tedna po-

pred dozori in se tudi kaj naglo posušil. Pa tudi gledé množine je pignoleto, čeravno tako finega drobnega zrnja, skoro nekoliko bogateji od navadnega debelega grobega sirka. Gledé dobrote pa pignoleto da- leč prekosi navadni sirki, saj mu je cena tudi večja, ker iz njega napravi se moka fina, in le malo otrobi odpače. Kedor je enkrat videl in jel pignoletovo mo- ko, še le more ceniti njegovo vrednost. Naj številke govore :

Na 1 hektaru je dal pignoleto 32.11 htl
Na 1 hektaru je dal navadni sirki 31.60 htl.
Če se proda hektoliter pignoleta po 6 fr. 50 kr. navadnega sirka po 5 f. 20 kr., razvidno je, da do- bimo na 1. h. a. za pignoleto 208 gl. 71 kr., za navadni sirki gl. 164.32, to je 44 gl. 39 kr. več od pignoleta, in to je pač več čisti donesek.

Pezali smo obe sorti in razvideli, da 1 polonik pignoleta tehta 43 3/4 ũ, nav. koruze pa 40 3/4 ũ.

Vse te številke dovolj jasno govore, da pigno- leto zasluži vse pozornosti, in mi bomo v prihodnje le pignoleto sadili, kakor moramo, ako nismo sami sebi nasprotni, ker letošnji natančno in vestno izvršeni račun nam to veli. Gospodarjem v deželi oddaja vodstvo kmetj. šole pignoleto skrbno izbran za seme po ceni, kakoršna se zanj na trgu plačuje.

O grahoršici zimski poročamo, da se je nam dobro obnesla, posebno če jemljemo v poštev, da smo jo namesto o sv. Mihelu še le o sv. Svetih pose- jali, in da jo je nagla ter huda in dolga zima zeló nadlegovala, pa pretrpela jo je brez škode; po hudi zimi sledila je zopet dolgoletna suša, in tudi ta je ni vničila; seveda jo je zadržala v rašči, tako da smo jo še le o sv. Juriju kosili, namesto konec marta. Letos smo jo o pravem času posejali, lepo se je ob- rasla, in milo dosedanje vreme ji gotovo služi, ter se nadejamo zgodaj spomladi od nje dobre košnje. Komeuska pesa se je tudi, vsej hudi suši nasproti, dobro sponesla, in bomo spomladi gospodarjem radi postregli s scenenom kakor tudi s sajenicami, ka- tere se morejo saditi konec maja ali v prvi polovici junija n. pr. po krvavi detelji in karnatnici, in celo tudi po zgodnjem ječmenu.

Povšé.

Listnica uredništva. Sl. „Slov. lit. društvu na Dunaji“: Izvedeli smo, da se čutijo razžaljeno č. gg. udje po poročilu „Soča“. Mi dopisnikovo navdušenje za to društvo dobro po- znamo; on je imenoval društvo „imenitno“ v pomenu, da je važno. In da je važno, smo propričani tudi mi. Našim č. bralcem pa povemo, da takemu društvu zadostuje 16—20 udov vsled notranje organizacije. Po takem tudi naznanilo o toli- kem številu ne more imeti nič spotekljivega v sebi. Urednik „Soča“ je č. gg. udom „Sl. lit. dr. na D.“ nekoliko znan, in to naj zadostuje za prepričanje, da „Soča“ ne trpi nepoštenih dopisnikov. Na zdar skupni Vaši marljivosti!

Na podlegi razsodbe v. c. k. dež. zdravni- škega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijacetlske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne
bčlezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabo- sti, slabodiščem dihu, ke- dar človeka napenja, mu ki- slo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slija, zlaten- ci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prena- sitenosti bodi z jedmi ali pijačami, pri glitih, vrančnih, jeternih ali he- moroidalnih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu le- karničarju A. pl. Gironeoli v Gorici, blizo „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krem- sier, Maehren.

Epilepsija.

Božjast, krče, tudi v prav hudih pri- merih, ozdravim jaz v najkrajšem času po samo meni lastni in vedno vspešni metodi tudi pismeno. Specijalni zdravnik dr. Helmsen v Berlinu N. W. Louisen-Strasse 32. Na stotine že ozdravil.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.

Razglas.

Vsled današnjega sklepa glavnega odbora se razpisuje služba tajnika pri tukajšnjem c. k. kmetijskem društvu,

Po §. 32 društvenih pravil ima tajnik spi- savati zapisnike občnih zborov, odborovih sej in sej odborovih odsekov, sestavljati in vredovati društveni list v italijanskem jeziku in statistiko letnih pridelkov; izvrševati ukaze, katere mu nalaga glavni odbor, in slednjič je odgovoren za red v društveni pisarni.

Plača znaša na leto 1200 gold. a. v.; po enoletni poskušnji se služba stalno potrdi.

Prošnje, katerim naj se pridenejo vsa spričevala o zmožnostih in znanji jezikov, kakor tudi dokaz avstrijskega državljanstva, naj se vložé do 15. januarija 1881. podpisanemu pred- sedništvu.

C. KR. KMETIJSKO DRUŠTVO
v Gorici, 9. decembra 1880.

Podpredsednik

Viljem vitez pl. Ritter

Tajnikov namestnik

Ant. Klobučar, kancelist.

Oznanilo.

V tem ko si dovoljujemo slavno občinstvo opozoriti, da smo v Dalmaciji in sicer na otokih šebeniških in na Oger- skem in v Istriji osebno nakupili velike posode nepokvarjenega vina letošnjega pridelka; spoznavamo ob enem za dobro priobčenje potrjenega spričevala od strani tukajšnjega slavnega municipija z name- nom, da uničimo krivično obrekovanje, katero so nekateri zatrosili v našo škodo, da bi takó slavno občinstvo krivo sodilo o nepokvarjenih naših vinih.

Bratje Bolaffio.

Spričevalo.

Na prošnjo gospodov bratov Bolaf- fio iz Gorice, kupcev z vini na veliko potrjujemo, da smo njih vinske zaloge pogostoma preiskavali in poskušavali prej- šnja leta, kakor tudi letos in sicer me- seca novembra, in da smo našli vselej prava narurna vina, in nikoli nismo imeli povodov za preiskovanje zaradi kakor- šnega si bodi popačevanja.

Goriški municipij, 14. decembra 1880.

L. S.

Župan Deperis, l. r.

VABILO NA NAROČBO.

KRES.

LEPOSLOVNI IN ZNANSTVENI LIST.

Sodelovanjem g. prof. dr. Greg. Kreska in g. župnika Dav. Trstenjaka, ureduje dr. Jakob Sket, c. k. gimn. profesor v Celovci.

Tiska, izdaja in založuje tiskarna družbe sv. Mohora.

Velja na leto 4 gl., na pol leta 2 gl., in se tudi lahko po zvezkih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Perva številka, ki v kratkem na svetlo pride, prinese iz spretnih peres sledeče članke:

1. V dan 1. januarja 1881 (pesen). — 2. Po- mladanski vetrovi. (Povest iz časov francoskih vojsk) — 3. Roka in serce. (Novela). — 4. Zdravniški poskus. (Humoreska). — 5. Popotne opazke. — 6. Pov- stanek godbe in njeno delovanje na ljudi in živali. — 7. Narodno blago. — 8. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. — 9. Doneski k filozofičnej terminologiji. — 10. Kres. — 11. Zgodovinske črtice v nekdanji pro- vinciji: Windischgraz. — 12. Drobnosti in dopisi.

Naročnina se naj pošilja na založništvo in oprav- ništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora.

Uredništvo in založništvo.

Skoro zastonj!

Veliko zalogo na nič prišlo velike tovarne za britanija-srebro, prodaja oskrbništvu skupnega blaga zaradi dolžnega poplačevanja in zaradi popolnega treb- ljenja prostorov

za 75 od sto pod centitvijo, tedaj skoro zastonj. Za gl. 6.70, tedaj komaj polo- vice tega, kar je delo stalo, dobiva se izvrstno sledečo pomizje iz britanija-srebra, ki je stalo prej 30 gl., in smo porok za 25 let, da ostane vsak komad zmo- rom bel.

6 namiznih nožev z izvrstno jekleno ostrino, — 6 vilic, iz pravga angleš. britanija-srebra, — 6 teških žlic za jedi iz britanija-srebra, — 6 jako finih žlic za kavo iz britanija-srebra, — 1 težki zajematec za ju- ho iz britanija-srebra, — 1 težki zajematec za mleko iz britanija-srebra, — 6 podstavkov fino cizilovanih, — 6 podnožnikov iz prav dobrega britanija-srebra, — 3 lepi težki kozarčki za jaco, — 3 krasni prav fini sladkorniki, — 1 izvrstni solnjak ali poprnjak, — 1 čajni cedilnik, prav fine sorte, — 2 krasna soban- ska namizna svečnika, — 2 prav fina alabastrnasta nastavka za svečnike. 50 komad.

Vseh tukaj navedenih prekrasnih 50 komad

stane skupno gl. 6.70

Naročbo izvršujeta po povzetji ali proti pošiljati denara, dokler je kaj blaga v zalogi, gospoda

Blau & Kann,

General-Depôt der Britannia-Silber-Fabrikten:

Wien I., Elisabethstrasse 6.

Na stotine zahvalnih in pripoznalnih pisem je na javni pregled v našem bureau.

Pri naročbah zadostuje napis:

BLAU & KANN, WIEN.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz

napravljen pod nadzorstvom po izvornem predpisu

iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanjemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklinam, proti novim napa- dom, neduhi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo, za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, ne obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozeb- kom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu, in mušične- mu, skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imam, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdra- vil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se Vam neskočno zahvaljujem.

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvornih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ju, lekarju in c. k. dvornem priskrb- niku v Gorici na Travniku 14.

Opomba. Knjižnico iznajdnika V. Lee-ja, kateri podučuje, kako se rabi izvrstni domači lek, dodajamo brez plačeno.